

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Felére	5	—	„
Negyedévre	2	50	„
Egy hónapra	1	—	„

Egyes szám ára 4 kr.

Felölös szerkesztő: KOHANYI GYULA
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ

Hirdetési díj:

10 soros hasábos petit sorozat 5 kr. Nagyobb társulatok a 10 soros díj mellett a hasábosok árát szorított jutányos áron vesztetik fel. Bélyeg díj külön bejegyzéssel 30 kr.

Nyugodjunk bele!

Debreczen, 1898. július 22.

A zsidó hitközségeknél egyik hivatalnoki állás betöltése sem jár annyi nehézséggel, annyi küzdelemmel és annyi gondnal, mint a kántori állás betöltése és ez természetes is, mert egyik hivatalnok sincs annyira kiszolgáltatva a nagy közönség kritikájának, mint a kántor, egyik hivatalnoktól sem kívánják oly emberileg csaknem lehetetlen tökéletességet, mint a kántortól. A míg az egyik a csengő és kellemesen behizelgő hangban keresi amaga kántor-ideálját, addig a másik a zenei képzettség tökéletességében találja fel azt, míg a harmadik a levegőt hasító tenor hangért lelkesedik, addig a negyedik a méltóság-teljes, áhítatot keltő bariton hang mellett kardoskodik, míg az ötödik a kántor külső megjelenését alárendeli hangja művészi tökéletességének, addig a hatodik az imponáló külső megjelenést többre becsüli a művészi kvalitásnál és így megy ez annyi száz variációban, a hány száz tagja van a hitközségeknek.

A debreczeni izr. hitközség csaknem öt évig békében és csendben élt a kántor kérdést illetően, de csak azért, mert a kántori állás ez idő alatt betöltve nem volt és így a kérdés hydra-fejét fel sem üthette. Mihelyt azonban az új templom megnyitásával a kántor kérdés

napirendre került, a divergáló nézetek, a kielégíthetetlen igények egész özöne zuhant a templomépítés utóbajával még mindig küzdő hitközségi vezetőség nyakába.

A kántor kérdés megoldásának első kísérlete nem sikerült és egy rövid év leforgása után újból kellett kezdeni a kántor próbálás fárasztó és költséges proceduráját, melynek Tolotzki N. kántor megválasztásával vége vetetett. De nagy csalódás érte azokat az optimistákat, kik e választással a kántor kérdés teljes és minden irányban kielégítő megoldását remélték, mert az új kántor még meg sem kezdte működését és az elégedetlenség tüze máris siseretgni kezd. A kitoró vihar ezen csahatatlan előjela adta e cikkiráshoz avatatlan kezembe a tollat, hogy békeltető szöveget intézzek azon tiszteltreméltő elemekhez, kik a kántor választás eredményét elhibáztónak tartják.

Én mindig teljesen távol állottam a kántor kérdés harcvezonától, nem léptem sorompóba sem a brodyi, sem a prágai, sem a bpesti kántor mellett s még kevésbé törtem lándzsát a megválasztott kántor érdekében, de figyelmes szemlélője voltam a kántor kérdés megoldási processusának és így a tárgyilagosság szemüvegén át vizsgálhatom most a helyzet szignaturáját.

Teljes mértékben méltányolom azok

nézetét, kik az új kántorral megelégedve nincsenek, mert basszus hangját kellemellennek, idegenszerűnek és szokatlannak találják, de nem ismerem el azon felfogás jogosságát, mely e bibliai mondásnak: »A hang Jakób hangja, de a kezek Ezsau kezei«, csak első felét módosítja így: »A hang nem Jakób hangja«, de másik felett változatlanul hangzik így: »A kezek«, melyek a kántort állásába beültették, »Ez-au« — vagyis az erőszakosság — »kezei.« — Ezen kántor megválasztása oly távol esik az erőszakosságtól, mint a déli sarkpont az északitól. A képviselő-stület higgadt megfontolással és a hitközség érdekeinek teljes felismerésével ejtette meg választását, ezt bizonyítja azon körülmény, hogy oly jelöltet juttatott diadalra, kinek sem protekciója, sem ismeretkora nem volt és a ki mint teljesen ismeretlen ember csakis magas zenei képzettségre valló, a tökéletesség színvonalán mozgó előadásával nyerte meg választóinak szavazatait.

Az új kántor ellen a legalaposabb kifogás az, hogy erős basszus hangja kelemetlenül hangzik a tenor hanghoz szokott fülnek. Ez igaz, de viszont igaz az is, hogy az új templomban nagy terfogatánál és belső magasságánál fogva csakis az ily hang tarthatja meg hosszszas időre ércességét, a finom tenor hang e kolozsalis templomban hamar

Fürdői levél.

Ceméthe, 1898. július 17.

A »fürdői levelek« ba nem hivatalos »reklam« czélből iratnak, nem is kimerítő leírását tartalmazzák annak a fürdőtelepnek, ahonnan kelnek, mindazonáltal nem hiányzik belőlük ezeknek megismeretése sem, s mintegy pótolják az ugynevezett »Prospektusok«-at és csakugyan tesznek némi szolgálatot a fürdőt fenntartó érdekeltseknek, midőn a lapok utjan az ismerte ések oda is eljutnak, ahova a szétküldött »Prospektusok« minden kiarasztás mellett is el nem jutottak, vagy éppen az ilyenek nagy száma miatt, a megkevesebb hirrei dicsekvő fürdőtelepek nemis vivattak ki magoknak a szükséges és megerdemelt figyelmet.

Magyar-hazánkban a gyógyforrások és üdülést adó felsőgeestájak oly bőven vannak, hogy e tekintetben is gazdagabbnak mondható más országoknál. Mégis a mi ezeket kereső nőink s férfaink külföldre, iszonyu pénzparárlással mentek azért, mégpedig nemcsak a felsőbb és gazdagabb — hanem a nagyon mérsékelt anyagi képességgel bíró — tehát csekélyebb igényekre terjeszkedhetők országokból is. Ez által azon hajdani hazafiatlan »külföld« magyarjai a magnasoknak avajk fel magokat kores utódjaivá; akik idegenben pazarolják el magyarországi nagy birtokaik jövődelmeit, vagy éppen törzsvagyonukat is, akiknek nem torr

vérőkben az édes érzés, extra, hungraiam non es vita si est vita non est ita.

Kétségen kívül a magyarországi fürdők fény kényelem stb. tekintetben nem versenyezhetik még ma sem a külföldi híres ilyen helyekkel; de ennek oka nem abban található meg, mintha a külföldi gyógyforrások felülmulnák a mieinket gy gyhatásu tartalomban, vagy üdülésre alkalmasabbak volnának, hanem abban, hogy azok a reklámnak felüt, fény fényelgés és nagyolásra hajlandó sokaság által nagyszámban özönöltetven el — meggazdagodtak. — Ne mennének csak legalább nemzetünk nagyszámu női és fiai, kik akár gyógyfürdőt, akár üdülő helyet keresnek ama híres zajos világfürdők be hanem itthon hazánk gyógyforrásainál és felsőgeestéknél-felégesebb s többnyire töréneti emlékeztetésekkel megszentelt tajain találnak fel azokat itthon ezekben költenek el pénzüket, bizonyára ezek is rendezhetnek be magukat — ha éppen elmulthatatlan szükséges a gyógyuláshoz vagy üdüléshez a fény és fényelgés is úgy hogy semmi kivanni valót nem hagynának fenn a mindenesetre szükséges nagyobb kényelem és szabályos élet nélebe léptetést és szigoru fenntartásban sem. De hiába öröklött gyarlóságunk a sajátunk iránti bizalmatlan ki-hitőség, a külföldieskedés s az idegenek majnolása, ami homlokgyenes ellenkezik a hazának felviragoztatása iránt tartozó kötelességünkkel.

De térjünk el a reklámiacziótól, azon boldogító remenységgel bizatva magunkat,

hogy Magyarország fejlődő élete ebben a tekintetben is örvedetesen alakul át s a mi a miénk, azt jobban is mindezek felett megbecsüljük s még a külföldi előt is vonzova fejlesztjük.

Ceméthe-fürdő a sárosvármegyei Eperjes szab. kir. város birtokában levő ily nevű pusztán a város tulajdona, talán a város 1141-ben történt alapítása — vagy legalább is azóta amidőn I. Robert Karolytól királyi városi — Civitas — rangra emeltetett, vagy meginkább 1374 óta I. Nagy Lajos király által erődtett varossá tételven, könnyen övetkeztethetőleg ennek keresztül vitele és fenntarthatása végett tetemes királyi adományokban részesült; s nagy előnyök-adta helyzetében csakugyan oly viragzása jutott, hogy mint földesur hat falu és három pusztát felett mint kizárólagos tulajdonos ötvenöt faluban és kilenc pusztában pedig, mint rész-birtokos rendelkezett.

Ezen birtokokat később a nemzeti fejlődelmekhez a protestantizmus ügyéhez csatlakozása majd az országnak és nemzetnek az osztrák elnyomás alól felszabadítása céljából történt felkelésekben részvetele miatt legnagyobb részben elvesztette; de a Ceméthe pusztának, mely különben is határában esett birtokában maradt s az itt levő források a város lakosságának régidők óta kedvet kirándulási helyül szolgált.

A fürdő azonban 18 év óta vett nagyobb fellendülést és berendezést, amióta t. i. ezt a

elveszti csengését, ez lehet — nézetem szerint — oka annak, hogy a hirneves Stroke kántor minden kecsgető hivatás daczára, sokkal kisebb állását nem akarja az ittenivel felcserélni, mert a kántor-művész jól tudja, hogy a mi templomunk az ő finom tenor hangját pár év alatt teljesen tönkre tenné. De ezen felfogásomat bizonyítja az is, hogy a volt kántor hangja tavaly sokkal cseggőbb, sokkal hajlékonyabb volt, mint most egy évi működés után, mert a hangja tavaly is ilyen lett volna, a kényszer helyzet bárminő hatása alatt sem alkalmaztatott volna.

Elégedünk meg tehát az áldatlan kántor kérdés egy áldozatával és ne dobjunk e telhetetlen Moloch torkába az új kántor személyében újabb áldozatot, annyival is inkább, mert a bálvány tűzétől nemcsak az áldozat ég porrá, hanem az áldozók serege is megperzselődik.

Tolotzki N. kántor erőteljes, fiatal, zeneileg tökéletesen képzett ember és a hangja nem is alkalmas az imák czikornyázó gymnasztizálására, de annál alkalmasabb egy modern, rendszeresen zenésített istentisztelet meghonosítására.

Elhibázott dolog volna ezen törekvő fiatal kántort az elégedetlenség szításával elkészeríteni, mert a kántornak, mint minden művésznek, derült kedélyhangulatra, melengelő buzdításra van szüksége, hogy a művészet lajtorjáján föl és nem lefelé haladjon.

Erős a meggyőződés, hogy igénytelen, a hitközség integritása iránti szeretetből fakadó szavaim lelkesült vizsgálóra fognak találni mindazok lelkében, kik az óriási áldozatokkal a fejlődés ma-

gaslatára felküzdött hitközségünk békéjét szívéken viselik és — minthogy egyetlen egy tagot sem ismernek, kinek szívét a hitközség iránti szeretet érzelmei el nem töltöttek, teljes reménnyel kiáltom el e szót: Nyugodjunk bele!

Civis.

BELFÖLD.

A brassói román iskolák ügye. Nem régen felmerült az a kérdés, hogy a brassói gör. kat. román közép- és kereskedelmi iskolákat a külföld, jelesül Románia szubvencziójával-e vagy a területi összeggel sutenirozza. E kérdés eldöntésére a kormány tudvalevőleg egy bizottságot küldött ki, mely a helyszínről felvett információk és személyes meggyőződések alapján jelentést tett a kormánynak. A bizottság tagjai: dr. Molnár Viktor kultuszminiszteri osztálytanácsos vezetésével Kunecz Elek és dr. Jancsó Benedek főigazgatók, Csoppey gimnáziumi tanár, dr. Mayr Aurel egyetemi tanár. Holbánn pénzügyminiszteri szám ellenőr, Jekó brassói főispán, a helyi hatóság képviselője néhány napot Brassóban töltöttek, mely idő alatt megvizsgálták a román iskolák belső ügyét, behatólag még az egyházi vagyon vizsgálásába is minden vizsgálatról hivatalos jegyzőkönyvet vettek fel, melyet Czékely úsz Ágost vezetett. A vizsgálatnak megvan az az eredménye, hogy a kormány a vitatott kérdésben ma már egész-ü tisztán tájékozhatja magát. A vizsgálat eredményét mint már közöltük titokban tartják.

KÜLFÖLD.

A hármasszövetség fejlődési képessége. A müncheni Alg. Ztg. egy bécsi levelet közöl ezen a czímen, a mely level messzemenő politikai programot állt föl.

Tartalma oda kulminál, hogy a Dunától északra fekvő Ausztria joggal követelheti, hogy neki mivel pénzügyileg a nagyhatalmi állás förtékeit viseli, újabb gazdasági területet nyissanak. Ez a terület a levél író nézete szerint

rézben Keleten, részben pedig Ázsiában felelősködnek. Ausztriának — ugymond — nagy szüksége van arra, hogy Kelet felé terjeszkedjék, míg Németországnak arra kellene törekednie, hogy a suezai csatorna mellett szerezzon némi birtokot, a melyre kelet-ázsiai és az indiai Óceán felé vezető útjában támaszkodhatik. Olaszország is joggal támaszthat némi követeléseket.

A moham-dán és mongol államok által felszínre hozott problémák összefüggésére való tekintettel a hármasszövetségek együttes működése úgy volna lehetővé téve, hogyha arra törekednének, hogy politikai határaikat kölcsönösen megvédelmezhesék. A hármasszövetségnek »fejlődési képessége« tehát abban állna, hogy eredeti, mostanáig fentartott jellegét megtagadná és a három szövetséges közösen tengerészeti hódításokra indulna.

Ez a kifejezés az említett levelben nincs ugyan benne, csak azt mondja, hogy Kína és Perzsia, Törökország és Marokkó nem életképesek többé és idővel szétbomlanak. A bomlás ez eshetőségére kell a hármasszövetség államainak már most készülniök, nehogy Oroszországnak — ez a dolog lényege — jusson a kormány oroszjárésze. Köszönjük, de nem kerünk beöle, mint azt már magának Goluchovszkynak is megmondta még a delegáció is.

Zola menekülése.

Páris, jul. 21.

Az egész párisi sajtó Zola menekülésével foglalkozik: eddig azonban senki sem tudja hogy Zola merre vette útját. A Figaro azt írja, hogy az elutazás híre csak tegnap este 10 órakor jutott nyilvánosságra. Azt mondják, hogy Zola Svájcba utazott. Mások pedig azt állítják, hogy Zola Brüsszelnek vette útját. A Figaro elismeri, hogy Zola tavozása nem szökés, hanem a jogi védekezés megengedett módja. »Csak hogy teszi egyúttal hozzá a nagy tömeg nem fogja megérteni ezt a finom megkülönböztetést.

A vezérkarhoz közel álló lapok alaposan kibaszalják a helyzetet s egyre csak Zola szökéséről beszélnek. Az Eclair Zola elutazását a »dreyfusardok halálharczának« mondja,

varosból egy helyi részvénnytársasulattal vette kezelésbe, amely itt a kornak megfelelő földírendszet bálványokat alkotott.

Az emelt épületek nem egymásra halmozott lakásokat szolgáltatnak, hanem pavillionszerűen egymástól elkülönítve állanak.

Ezek közt legrégebbi még nem a részvénytársulat által építve az »Eperjes« villa nevet viselő emelet nélküli ház a keleti oldalon 14 szobával amelyek mindeniknek háttérben halószoba is van, ennek közelében van a fürdő-épület 15 kabinet, aztán »Budapest« villa a völgy nyugati oldalán 18 szobával s mindenike szintén háló-fülkével. »Kassa« villa 5 nagy szobával, »Debreczen« villa 10 nagy szobával. E három utóbbit már a részvénytársaság építette emeletre. A »Mária-Dorottya« tanítónők országos segélyező egyesületének »Szánatorium«-a, 5 szobával, nyugatra a fenyveshez legközelebb, keleti oldalon van Kápolna, hol naponként egy az eperjesi rendházból való ferenczrendi szerzetes, most a közkedvelt ifjú Holub Nándor, szerzetesi neven Angeli, — csendes misét tart.

Ennek szomszédjában van a nagy Vendéglő, melyben nagy tánczterem is és benne zongora áll rendelkezésére a táncz és zenekedvelőknek. Van hét magánvilla a lilasos korcsma, erdeszlak, istálló és gazdasági épületek, mert a telephez tartozó földet mezzőgazdaságot tart fenn és egy 14 dőrből álló telenészet — a bérlelő, amely nagy előny a fürdőközönség tejszükségletének kielégítésére, Ennélfogva itt helyben biztos helyről kapható a

legjobb minőségű tej literje 7 krért a tejfölé 20 krért.

Az egyetlen, de gazdagerő szénsvavas földes vasassavanyuvizforrás a fürdőlelep legmélyebb völgyi részében, arnyas sétány között csinos oszlopos tetőzet alatt áll. Vize nemcsak fürdőzére, hanem mint ivóvíz is magában, minden egyéb hozzáadás nélkül kellemes ízű italt szolgáltat. Mint gyógyvíz, orvosi szakmegalapítás szerint: »vér és vérkészítő szervek bajában — vérszegények, kóros sápadtság stb., gyomor és bélbántalmak, — kivált női betegségekben kiválóan hasznos. Ezért itt a kizárólag magas értelmiséghez tartozó fürdőközönség nagyobb részét nők teszik. Különösen nagy számmal vannak a Szánatoriumon kívül is a tanítónők, az ország minden részéből, meg Erdélyből, Máramarosból, Budapestről is, akik egész szünidejüket részint gyógyulásra, részint üdülésre itt használják fel.

Mint klimatikus üdülő hely csakugyanis kiválólag ajánlható »Ceméthe«; 1128 lab magasságban is a tengerszine felett megvan óva a felső hegyvidék zordonságától s a nyári fürdő idényi főhónapok Julius—Augusztus, közép hőmérséke 19° C. Tehát a légváltoztatás rohamos átmenete kevésbé érezhető itt, mint más magasabb vagy kevésbé magas helyeken. — A völgy nem összszorult, napfényt majdnem kizáró zárt szorulat, hanem tagas. Éjszaki hideg széláramlat ellen dombemelkedés védi meg; ellenben délre nyitva van a napsugárnak; keletről a fürdőközveten közelében nagyterjedelmű fenyővel és tölgyvel váltakozó bükkerdő, nyugotról pedig egészben fenyves kínálkozik természet-

től önként; az igazgatóság gondosságából pedig munkával készített sétányokkal közelben és távolra tetszes szerint oly ezer holdakra menő terjedelemben szelidhajlású hegyoldalokon és tétkőkön, hogy a tekintetben ritkítja párját mindeu ily rendeltetésű helyek közt. És e hegyi utak nagyobb fáradság nélkül elvezetnek különböző kiránduló helyekre, mint:

»Zabina«-tanya, 15 pernyi séta vagy az országúton, vagy az erdő árnyában. Itt is a szives vendégfogadó-nő saját termelésű édes és aludt tejneműkkel, általában dicéért kávé és saját sütte kalácsokkal fogad; azért uszonnára közelségénél fogva igen kedvelt kiránduló hely.

»Berzenke« szomszéd falu erdőközötti országúton 30 perc.

»Ördögkő«, 45 pernyi ut folyton bükk és fenyő elej erdőben.

»Szépkilátás« 60 pernyi séta folytonosan fenyő erdőben.

»Savanyuvizi fürdőhely«, szinte bükk erdőben hatvan perc távolságra.

»Bánya« 35 perc.

»Svinkavölgyi kilátás« 45 perc.

»Borkuta« 90 perc.

»Eperjesi Kalvária« 75 perc.

E nemben ritkítja párját. Egyébiránt maga Eperjes város gyalog 90 perc vagy »Onnibusz«-on mely naponként oda d. e. 11. d. u. 7 órakor, onnan d. e. 8. d. u. 2 órakor indul s elő helyen 40 kr, 2-dik helyen 30 kr, kocsi mellett 20 krba kerül — ősi és újabbkori nevezetességeivel s mint bevásárlási piac szintén kiránduló helyül kínálkozik.

a Gaulois pedig Zolat Boulanger-val hasonlítja össze, A Petit Journal ezt írja: »Gyalázatos szökés ez: igazi debacle (pusztulás): Zola debacle-eja az egész vonalon.« Ilyen hangon ír a legtöbb lap.

Zola vádolt társának lapja, az Aurore, hosszú cikkben védi Zola utazását.

»Azt fogják mondani, hogy Zola megszökött a tárgyalás elől; de a tények, melyek e hazugságot megegyeztetik, nagyon is világosak, Zola bírákat kér, bizonyítani akart. De megtagadták hogy bizonyíthasson. Zolatól távol van a szökés gondolata, és e bizonyítástól sem fél. Ellenkezőleg, ki fogja használni a perrendtárs minden elnyelt, hogy bizonyítékait előterjeszttesse. S ökesnek mondják azt mi utajdonképen az igazságot való harcz. Októberben ismét látni fogjuk őt az esküdt-szék előtt. Ki hiszi, hogy már mindennek vége. Nem hi tek azt az első parisi tárgyalás után is, Billot hadakozása, Cavagnac beszéde után. És megis nap-nap után erősödik a Dreyfusardok ügye, Ti haratlanok, tegnap megfellebbeztetek a ti Esterházytokról. Hiányzott a barátok, a ti hőstök, a kit egy orléansi herczeg lovagga avatott. Esterházy négy fal közt töpreng a dolgok feljúlásán. Ő jól tudja, hogy nincs mindennek vége. A ti Bayardok magán kívül van!»

Zola ma az Aurore-ban hosszabb levelet tesz közzé, a mely indokolja Franciaországból való elutazásának szükségességét. A levél így szól:

Mit akartam? Egy nagy vitát akartam előidézni oly kérdés felett, mely a lelkiismereteket terheli, be akartam bizonyítani, hogy ropant törvenytelenséget követtem el, mely egy borzázó jogi tévedésben kulminált. Februárban a vita a törvényszék előtt nem volt szabad. A védelem egyetlen célja az volt, hogy loyális tárgyalást érjen el.

Nem változtam. Még mindig elő akarom tenni bizonyítékaimat, akarom, hogy azokat megvizsgálják és hogy világosság legyen. A kormány terve is ugyanaz maradt, megakadályozni, hogy az igazság napfényre kerüljön.

Követelem azt a jogomat, hogy cikkemnek valamennyi ténjét bebizonyíthassam. Nem akarom meghaladni. Halasztást követelek, hogy megismerjük a semmitőszék ítéletét e

kérdés felett. Ezt megtagadják s oly tárgyalásra akarnak kényszeríteni, melyben nem teremthetek világosságot. El hagyom magamat makacsotatni és azt kívánom, hogy mielőtt az esküdt-szék előtt újra megjelenek, a semmitőszék egyetlen kérdés felett határozzon, a felett, hogy van-e jogom bizonyítékaimat előterjeszteni.

Akarom továbbá, hogy az Esterházy elleni vizsgálat a komplotásokat megállapítja, melyekkel én jogilag nem elhetek. De mindenekelőtt fel a kormány.

Brisson ép oly kevéssé akarja a teljes vitát, mint Meliné.

A taktika, melyet most alkalmaztak, egyszerűen az volt, hogy az ítéletet kézbe-itsék nekem és ezzel arra kényszerítsenek, hogy 14 nap múlva visszaterjek Versaillesba, hogy ott meg egyszer betömjem barátain száját ezzel a szóval: Ezt a kérdést nem engedjük meg. Hogy azon manővereket kikerüljem, az ítélet személyes kézbesítése alól ki kellett térnem, vagyis jól francziául mondva, meg kellett akadályoznom, hogy Brisson ur hivatala szolgálatja bélyeges papírral a bírósággal otthontaláljon.

Nem az a célom, hogy a fogságot kikerüljem. Egyáltalán nem fogságról van itt szó. Mert mindenki tudja, hogy a makacssági ítélet csak ideiglenes. Arról van szó, hogy minden eszközt felhasználjak, hogy a következő percben világosságot teremthessek. Ha elfogadnám a korlátozott tárgyalás, akkor az utóbbi hat hónap minden fáradsága karba vészett volna.

Czélhoz akarok jutni. Jövőkötő bérében, a bírósági szünet után a bíró elé lépek még egyszer fel fogom ajánlani bizonyítasomat, Franciaország meg egyszer fogja látni, hogy a mai nap szájhősei megfutamadnak.

Zola Emil.

Mára volt kitűzve a fenytörvényszék előtt annak a becsületértési pörnek a tárgyalása, a melyet Zola indított az atyja emléket meggyalázó Marioni a »Petit Journal« igazgatója és Judet ugyanezen lap szerkesztője ellen.

La Borri, Zola képviselője, a tárgyalás elnapolását kérte. A bíróság

azt határozta, hogy a pört, mihelyt rája kerül a sor, le t a r g y a l j a. Ennek következtében a tárgyalás valószínűleg a bíróság ülésének vége felé lesz. A bíróság épülete előtt meg lehetőszen nagy tömeg gyűjt össze, minthogy tudják, hogy a becsületértési pörök tárgyalásait tilos nyilvánosságágra hozni.

Marioni és Judet védői mindenekelőtt azt a kérdést vitatják, hogy illetékes-e a fenytörvényszék arra, hogy ítéletet mondjon egy elhalt közhivatalnok ellen elkövetett sértés miatt. A bíróság két hettel elhalasztotta a tárgyalást, hogy az illetékesek kérdése felett döntsön. A tárgyalás folyamán zajos jelenetek támadtak a hallgatóságban, a mely Zola tavollate ellen tiltá ozott.

Igaznak látszik az a hír, hogy Zola Luzernbe utazott.

A háboru.

Madrid, jul. 20. A helyzetnek a Filippiszigeteken való jobbrafordulása következtében Augusztusi s Riosz tábornokokat a spanyol kormány felhatalmazta a legmesszebb menő reformok életbe léptetésére. — Intézkedés történt még arra nézve is, — hogy a gyorsabb hírszolgálat érdekében Manila és Hong-Kong között állandó hajó összeköttetés létesüljön.

Madrid, jul. 21. A katonai klub igazgató bizottsága titkos ülést tartott. A karlistok klubját legközelebb bezárják.

New-York, jul. 22. Azt állítják, hogy a spanyoloknak sikerült az Antonio Kopez gőzhajó rakományát megmenteni, mely, mint jelentették, már megkezdte a puerto-rici ostromzár áttörését, elelmi szerekkel megrakodva San Juan de Puerto-Rico közelében zatonyra jutott.

A New-York Journal tudósítója jelenti táviratilag:

Miles tábornok sürgősen kéri Mac Kinley-t, engedje meg, hogy hadseregét Puerto-Rico elfoglalása után Spanyolország ellen vezethesse.

Santiago de Cuba, jul. 22. A megsebesült Linares karját amputálni kell. A tábornok állapotja aggasztó.

New-York, jul. 24. Az Evening Postnak jelentik Kingstonból, hogy a Tiboneyből oda érkezett kubaiak mondják, hogy Garci, a fölkelők vezére meghalt.

Washington, júl. 22. A kubai yunta táviratozott Garcia n a k és más kubai tiszteknek, hogy nem helyesli az amerikaiakkal szemben Santiago de Cuba mellett tanúsított magatartását s hogy Kuba ügye komolyan veszélyeztetve lenne, ha továbbra is hasonló magatartást tanúsítanak.

New-York, július 21. A santiágo de cubai spanyol foglyoknak hazájukba való szállítására vonatkozó tárgyalások most véget értek. A szállítást a spanyol transatlanti gőzhajóstársaságnak engedik át, amelyet New-Yorkban a C e b e l l o s és társ cég képvisel. A szerződés elrendeli hogy a társaság 9 napon belül 5 hajót és 17 napon belül további 2 hajót köteles Santiágo előtt készen tartani. A szállításra szükséges többi hajót 3 hét alatt köteles rendelkezésre bocsátani.

A társaság minden közhatóna után 10 dollár és minoen tiszt után 25 dollár szállítási díjat követel; a szállításnál 24900 közhatónára s 1000 tisztre számítanak. A foglyok hazaszállítása az Egyesült-Államoknak 935.000 dollár költséget okoz.

New-York, jul. 21. A »New-York Herald« washingtoni távirata azt mondja, hogy bármi lesz is, a Filippiszigetek, a Marianák és Karolinák sorsa, az amerikaiak Puerto-Ricot mindenesetre megtartják. El vannak tökelve, hogy e szigeteket erős katonai és tengerészeti állomássá rendezik be, a mely uralkodjék Nyugat-India, a Karaibi tenger és a jövendőbeli Panama csatorna felett. Mac Kinley elnöknek W a t s o n hajórajja szervezésénél nem csak az a szándéka, hogy a spanyol tengerpartokat nyugtalanítsa, hanem hogy Európa is fogalmat

»Sóbány«, kocsin 60 p.

Magyar-Ischla-kénes, jod-vas és só-tartalmu gyógyfürdő, kocsin 60 perc
 »Szt.-László hegyi fürdőhely« » 60 »
 »Nagysárosi var-rom« » 90 »
 »Kapi vár-rom« » 105 »
 »Szinnye-Lipóti Salvátor forrás« » 150 »
 »Branyiszközi Honvedemlék« » 180 »

A gombazs, azamocázás és szalonasütés is kellemes és gyakori, meg hasznos kirándulási alkalom.

Egyébiránt, ami fő, mert zsebbevágó dolog — költség tekintetében is a Ceméthei fürdő mások felett különösen ajánlható; mert

az eperjesi vasutállomástól egész bérkocsi díj 2 frt; omnibusz a fentebbi tarifa szerint személyenként, 10 klg. podgyászért 20 kr, könnyebb kezi kofferért 10 kr.

Vendégloji kosztért »abonement« szerint egy hetre 5 tal ételből álló ebéd: 8 frt; 4 tal ételből: 7 frt szobába vive; társasébed az étteremben naponként 5 tal ételből: 1 frt 20 kr; 3 tal ételből 75 kr. Lehet azonban étlap vagy megrendelés szerint is étkezni étteremben és szobában, az ételek részletenként étlap szerinti számításával.

S a j á t k o s z t o z á s r a minden villánál alkalmas konyhák is használhatók; de a mersekelt és jókészítésű kresztyén és magyar vendégloji koszt mellett, ritkán veszik igénybe.

A f ü r d ő s porcellán kádfürdőben; 45 kr; plehkádban 35 kr; fakádban 25 kr.

A s z o b á k d i j a z á s a három fürdő-zakra van beosztva:

E l ő i d é n y — Maj. 15 — Junius 30-ig. Egy szoba butor nélkül 10 forinttól 32 frtig.

F ő i d é n y — Julius 1-től Aug 31-ig 25 frttől 70 frtig.

U t ó i d é n y — Szept. 1-től 15-ig 50%-al kisebb árban számíthatnak, például a legolcsóbb szoba ára: 20 kr.

B u t o r é r t: agy nemü napi ára: 25 kr, egyszerű divan: 3 kr; fenyezett nyoszolya: 5 kr; puhafa-nyoszolya 2 kr; asztal: 2 kr; szék: 1 kr.

E g é s z f ü r d ő - i d é n y r e — Maj. 15-től Szept. 15-ig szoba-ár 35-frttől 85 frtig.

G y ó g y d i j: szobánként számítva egész fürdő-idényre: 5 frt; csupan főidényre: 2 frt; szanatoriumi-aknak 50% engedménnyel. A posta szolgálat a fürdőben az egész idényre be van rendezve.

Részint a fürdővendégek, részint és kiváltképpen eperjesi kirándulók gyakran rendeznek zene és táncestélyeket; de ezek a vendégek háborítlan nyugalma való tekintetből esti 10 óran tul nem terjedhetnek s reggeli 8 óra előtt semmi zaj meg — nem engedtetik. Általában az alkotott s közzétett rendőri szabályzatot szigoruan fentartja az igazgatóság, ami e telep gyógy és üdülési rendeltetésének gyakorlati elérését nagy mértékben elősegíti.

A társadalmi élet ugyszólván a családiaság bensősége és kellemével bir; s nagy-zoló, lenézó rártartiságot itt nem észlelhetünk, ami kivált annak tulajdonítható, hogy a vendégek különbség nélkül valódi műveltség és különösen az értelem magas színvonalán állanak.

A Ceméthei fürdőre mint gyógy és üdítő telepre, tapasztalatból folyó kedvező ismeret szerint bátran felhívhatjuk, az ilyennek szükségét érző közönség figyelmét.

szerezzen az amerikai tengerészet hatalmas voltáról.

Ezek arra törekednek, hogy kényszerítsék a madridi kormányt, hogy Amerika minden kívánságát teljesítse. Ezt a közleményt — jegyzé meg a lap — Mac Kinley elnökhöz közeli viszonyban álló hivatalnok nyilatkozata alapján teszik közzé.

Politikai gyilkosság Bulgáriában.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jul. 21:

A Keleti Értesítő (könyvatos) a bolgár nemzet fővárosából a következő épületes históriát jelenti:

Szófia, jul. 20.

Ivanov Radovicza Sztambulov párti tekintélyes politikust a czaribrodí kerületben fekvő Borovo nevű falu községbíró meggyilkolta. Holttestére a falu mellett elterülő lapályon tegnap akadtak.

Ivanov Radoviczát a czaribrodí kerületben többször megválasztották képviselővé, de a kormány megválasztását mindannyiszor megsemmisítette.

Csak az ötödösöri választásnál sikerült a kormánynak jelöltjét két szavazattal megválasztania. A kibuktatott Sztambulov párti képviselő ezután még faradhatatlanabban dolgozott pártja érdekében.

Hogy ezt lehetlenné tegyék, eleinte hamis vadak alapján a bíróságok ele állították, de elítelni egyszer sem lehetett, de ártatlanságát minden esetben kézzel fogható bizonyítékokkal igazolhatta.

Az ellene megindított hajszanak így tehát csak az lett az eredménye, hogy Ivanov népszerűsége minden ítélet kihirdetés után emelkedett.

Sztolov czaribrodí hívei végre is meggyilkoltatás határozták el.

A gyilkosságra a borovoi községbíró Sztanoev Monicsil vállalkozott, a kit már tizenkilenc esetben állították büntettek elkövetéséért bíróság elé, de tekintettel a Sztolov pártnak tett szolgálatokra mindannyiszor szabadon bocsátották bűnperének tárgyalása nélkül; még csak községbírói tisztségétől sem függesztették föl. A mint Sztanoevet Ivanovra szabadították, — ez tisztában volt teendőjével.

A gyilkossághoz öntudatlan eszközül egy erdőrt használt, ki Ivanovot a falutól távol eső lakasába csalta, a mi annál könnyebb volt, mert Ivanov már régtől fogva alkudozott az erdőrről lovaért.

Az erdőrről sötét estig alkudozott a volt képviselővel s csak éjfél felé bocsátotta utnak egyedül. Útközben a bíró megtámadta s fejszéjével leütötte.

A fejet a testről levágta s a fejletlen tetemet egy szanaboglya alá rejtette, ahol tegnap találták meg. A gyilkos csak a levágott fejet vitte magával, áldozatának értéktárgyait és pénzt nem rabolta el. **A gyilkossággal vádolt községi bíró még ma is szabadon jár kél.**

Táviratok.

Országos földmives munkás védegyesület.

Budapest, jul. 22. a »Debr. ered. táv.« E czímmel a fővárosban legközelebb új egyesület alakul, melynek célja a földmives munkásokat baleset és mankakeptelenség esetére segíyezni. Az eszme a gazdak köréből indul ki és mindenütt kedvező fogadtatásra talál.

Az egyesület élén — mint értesülünk — több országgyűlési képviselő — köztük Jónás Ödön — és a hazafias nemzeti demokratamunkáspárt vezetősége áll.

A névtelen hősök nevei.

Budapest, jul. 22. a »Debr. ered. táv.« A Segesvár melletti lejerégyházi csataterem emelt honvédelmi emlékeztetője alkalmával tervbe vették, hogy megörökítik mindazoknak a nevet, kik e csatában elestek és a kiknek nevet most egy fél század után meg ki lehetett puhatolni. Sándor József és Zeyk Gábor képviselők körében gyűjtés is folyt mely több száz forintot eredményezett. Bánffy Dezső báró, Tisza Kálmán, Kossuth Ferencz és mások adományaikkal hozzájárultak a hazafias célhoz, melynek megvalósulása most ismét szóba került, a mikor legutóbb a Petőfi hazát felavatták. Érdekes eszmecsere fejlődött ki e tárgyba. Az emlékbizottság tagjai valamennyien azon a nézetben voltak, hogy a hősök nevei az obeliszkre nem is vésetők fel, mert a felszenteléskor oda illesztett táblán rá van vésvé: a »Névtelen hősöknek«. Ellenben általános helyesléssel találkozott az eszme, hogy Zeyk Domokosnak, Daczónak és néhány társának, kik Hejjasfalvánál elestek, legközelebb síremlék álltassék. Hantjaik ott nyugosznak Somogyi Albert nagybirtokos telke közelében és mindaddig csak fakereszt jelzi sírukat. Évekkel ezelőtt a hazafias Haller család kisajátította ezen sírt és a segesvári magyarok gyűjtötték is ezen célra. Most e két összeget egyesítenek és újabb szélesebb körű gyűjtések útján e helyen létesíteni fogják Zeyk Domokos és társainak síremléket.

Görgei Arthurnak egy levele.

Budapest, július 22. A Debr. ered. táv. A kolozsvári országos történelmi ereklyemúzeum birtokában van vagy 30 lada életrajz és kézirat, — mely utóbbiak közt különösen nevezetes azon kézirat gyűjtemény melyet Bethlen András gróf a volt földművelési miniszter ajándékozott a múzeumnak. Két Bethlen vett részt a szabadságharcban, Bethlen Gergely honvédezt és Ferencz vadászrezd parancsnok a gyűjteményben több fontos levél van Görgeitől és külföldi tekintélyes férfiaktól. Többek között ott van az a levél, melyet a tábornok két nap a pap a legyverletétel előtt küldött az orosz táborba, nemet nyelven van írva és magyarul a következőleg hangzik:

Utlevél:

Gróf Bethlen Gergely őrnagy részére ki gróf Esterházy István és Szmideg Kálmán kíséretében mint parlamentaire (békekövet) az előírt megbízásból az orosz császári táborba küldetett, hogy ott gróf Rüdiger tábornoknak egy nagyon sürgős iratot kézbesítsen rá választ hozzon.

Kérem az orosz császári előőrseket, hogy parlamentaireimet szabadon bocsássák át és hogy visszajövetelük is a magyar táborig bízassék.

Arad 1840 augusztus 11. este 9 óra, (Koronátlan magyar címeres pecsét ezen körirattal: »Középponti tábori iroda.«

A hátapon az orosz alezredesnek követhető (szintén német szövegű) válasza olvasható:

Az iratot átvettem és gróf Rüdigernek megbízásából ezennel visszaküldöm Görgei tábornok urnak.

Olvashatlan muszka aláírás, alezredes.

E levél azért érdekes mert a küldöttek adták át Görgeinek a fegyverletételre vonatkozó részleteket tartalmazó iratát.

A nemzetközi Sakkverseny.

Budapest, jul. 22. (A Debr. Ered. táv.) A nemzetközi sakkverseny tegnapi 30-ik mérkőzésénél győztek: Blackbourn e Javorsky ellenében. A lapin Marco ellenében, Steinitz — Walberdt, Halperin Trenchard ellenében és Pillsbury

Csigorin ellenében. Remisjátsszák Schowalter—Schiffers, Tchechter—Terrasch, Maroczy—Bum es Lipke—Caro.

Földmunkák aratás alatt.

Budapest, július 22. A Debr. ered. táv.) Darrányi Ignác földműv. miniszter tudvalevőleg az aratás idejére felfüggesztette azon állami és tarsulati földmunkákat, melyeknél a kubikosokon kívül mezőgazdasági munkásokat is szoktak alkalmazni. Mivel azonban az ország különböző részeiből beérkezett jelentős szeriat az aratáshoz szükséges mezőgazd. munkaerő elegendő, a miniszter a munka nélkül maradt vagy az önhibájukon kívül inségre jutott lakosok helyzetére való tekintettel rendeletét most visszavonta s megengedte, hogy az állami és tarsulati földmunkákat újbol felvehessék.

Budapesti áru és értéktözsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —

Távirati tudósítás.

Jul. 22.

Határidőüzelet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.02
Tengeri júliusra	4.25
» augusztusra	5.13
Rozs őszre	6.28
Zab szeptemberre	5.40

Értéktözsde,

Zárul 1 órakor.

Oszt. hitelrészvény	359.10
Magyar »	394.75
Államvasuti	359.10

HIREK.

* József kir. herczeg Debreczenben. A hűvös, szeles eső beleszólt a programba s megakadályozta a nagyerdei kirándulást. Tegnap délután czéllövészetet rendezett volna a tisztikar s a főherczeg megigértte a látogatását. Az eső miatt azonban elmaradt. Estefelé, mikor már szűnt az eső, a főherczeg gyalog sétát tett a város egy pár utcáján, bodorfüstököt eregetve az ő makra pipájából. Az eső miatt elmaradt a pallagi gazdaság megtekintése is, melyet pedig már régóta vágyott látni a fenséges magyar gazda.

Este 1/2 9 órakor a kir. herczeg előzetes engedélyét megnyerve, a debreczeni dalegylet szerenádát adott a népszerű kir. herczegnek.

A szerenád a »Balatoni Nótakkal« vette kezdetét. »Elragadta a Balaton a galambom tőlem«. »Mi zengi tul a bérceket« került sorra szépen, összevágóan. A kir. herczeg a Bika szálló emeleti abakában hallgatta. Végül Medgyesynek »Baroa kislány« czimű dalegyvelegjét adta elő a dalegylet.

A dal elhangzása után valaki azt kiáltotta: »Éljen a főherczeg!« lelkes hangjára ezernél több torokból zendült rá:

— Éljen a főherczeg!

Minden magyar ember szíve dobogása, lelke óhajta zendült vissza ebben. Tegnap este lakásában vacsározott a kir. herczeg.

A kir. herczeg a délelőtti órákban megsemmisítette a honvédszázarságot és a déli órákban elutazott városunkból.

* Névszerinti szavazás a »Csűrűhész« eladására. A városi tanács elhatározta, hogy a csapo-utcai városrészben a Csonka-utczán levő ugynevezett »Csűrűhész« eladása iránt javaslatot fog tenni a júliusi közgyűlésen. — Mindennek elhatározása csak egy héttel előbb meghirdetett névszerinti szavazás útján lehet-

séges, a iauács nevében V e c s e y Imre tb. tb. jegyző előadó megkeresése folytán ezennel közölni szük, hogy a f. év július hó 28-án kitűzött városi rendes közgyűlésen névszerinti szavazás fog tartatni azon kérdés felett, hogy 100 frt kikiáltási ár mellett, nyilvános árveresen a csapó-utczai 3177. számú u. n. «Csűr-hésház» elide emittessék-e?

* **Eljegyzés.** S i n a y Gyula kórházi irnok eljegyezte Lukács János borfogyasztási hivatalnok kedves leányát M a r i s k á t.

* **Meghívó.** A j ö t t é k o n y nőegylet választmánya f. hó 24-n azaz Vasárnap d. u. 5 órakor az arvaház üléstermében gyűlést tart a t a n i t ó n ö v a i a s z t á s tárgyába melyre a tiszte't választmányi tagokat ezuton hívja meg s tekintve az ügy fontosságát minél tömegesebb megjelenésre kéri — a nőegylet elnöksége,

* **Tűz.** Erber Edéné homok-utczai házanak fából épült oja és kamarája az éjjel ismeretlen okból kigyuladt és leégett.

* **Halálozások.** Vettük a következő gyászjelentéseket: Nagyszülék, szülék, testvér és rokonok nevében fájó szívvel jelentem, hogy a kedves unoka, szelíd gyermek, szerető testvér, jó rokon TISZA GIZELLA hosszú, kínos szenvedés után, élete 19-ik évében f. hó 20-án reggeli fél 8 órakor csendesen elpihent. Kedves halottunk földi részét Földesen f. hó 22-én d. e. 8 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint, a templomban tartandó imádság után adjuk át a siri nyugalomnak. Földesen, 1898. július 20. Ványi Sándor. A temetést Kernáts temetkezési int. vedezi. — A legmélyebb fájdalommal tudatjuk a felejtethetetlen jó testvér és sógor néhai Orosz László kerczagi gyógyszerésznek f. hó 21-én éjjel, hosszas szenvedés után életének 32-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 23-án d. u. 5 órakor fognak a rom. kath. egyház szertartása szerint a Fűvészkert-utca 8-ik sz. háztól a Kossuth-utczai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-mise áldozat f. hó 27-én d. e. 9 órakor fog az Egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, az elhunytnak jó barátait szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen. 1898. július 22. Orosz Mária és férje Ludány Lajos gyermekeikkel. Orosz Erzsébet és férje Baka Kázló gyermekeikkel. Orosz Sándor, Orosz Ida özv. György Elekné, Orosz Miklós, Az örök világosság fenyekedjék neki! A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi. Az elhunytban Orosz Sándor Hajdúvármegye I. aljegyzője is testvérét gyászolja.

id. Benedek Sándor.

Nyugszik már csendesen hű neje és korán elhunyt leánya mellett id. B e n e d e k S á n d o r, tegnap délután kísérték ki szerettei utolsó útjára az egész város közönségének impozáns részvétele mellett. Ott voltak többek közt Széll Farkas kir. táblai h. elnök, a Csokonai Kör alelnökei, Geresi Kálmán kir. tanker. főigazgató, Komlössy Artúr v. főjegyző K. Tóth Kálmán ev. ref. lelkész, Szunyogh Sándor ker. p. ü. igazgató vezetése alatt az elhunyt tisztarsai Ábrám László tb. főügyész, R o n c s i k Lajos tanácsnok, Aczél Géza főmérnök, K o n c z Ákos v. közlevéltáros tb. tanácsnok, a V. H. O. Sz. h. v. elnöke, M á r k Endre koll. ügyész, F a z e k a s Sándor főrealisk. igazgató, dr. B a r t h a Béla, E l e k Lajos, dr. N a g y Zsigmond tanárok, S z o m b a t h y János, Vetésy Béla r. fogalmazók, id. K e k y Sándor, O. V é g h János a ref. egyház gazd. gondnoka, K o v á s József, dr. T ü d ö s János, dr. M e d v e Kálmán ügyvédek. A 48—49-es honvédegylet és öltözködő 13-as csapata két zászló alatt testületileg S z e p e s s y Gusztáv alelnök vezetése alatt a nagy közönség nemcsak az üdvért, hanem még a haz elött az utcát is teljesen ellepte. A koporsó felett D i c s ö f i József lelkész mondott költői lendületű imát és gyászbeszédet, meghatvan esetetve a méltóképen b e t ö l t ö t t e l e t pályás az arra következő égi jutalmat. Az utóima elhangzása után felreált a gyászoló közönség, helyet engedve a koporsónak, melyet a kapu előtt várakozó

négyszáz lovas kocsira tettek s megindultunk a Kossuth-utczai temető felé, zokogó unokáink gyászsziramai közt, ahol eltettek id. Benedek Sándort pihenni. A B. F. R. A.

* **Ó klasszikai tanulmányut.** A mult napok egyikén jelentettük, hogy a vallás- és közoktatási miniszterium a jövő hónap folyamán a klasszikaifilológiából a középiskolai tanárok részére szüneti póttanfolyamot rendez. A póttanfolyamra Debreczenből a tiszántúli ev. ref. egyházkerület megbízásából és költségén S. S z a b ó József főgimn. tanár vesz részt.

* **A branyiszkói csata évfordulója.** A szabadságharc egyik legfényesebb haditette a b r a n y i s z k ó i c s a t a, melyben G u y o n Rikárd tábornok szuronyrohammal üzte el az osztrákokat branyiszkói hegyről s ezzel megmentette G ö r g e y sereget a körülzáratástól. G ö r g e y 1849. február 1-én S c h l i c k ellen a Szepességbe vonult seregével, ahol azonban az osztrák csapatok útját mindenfelől elállták. Csak az Eperjes felé vezető út volt még szabad, de az utolsó percben az előőrsek azt hozták kirül Görgeynek, hogy egy osztrák hadosztály ezt az utat is elállta s legfontosabb pontját, a branyiszkói hegyet megszállta. Görgey az ellenség elűzésére G u y o n Rikárdot küldte ki a sereg leggyöngébb zászlóaljával, még pedig szánt-szándékkal, azért, hogy ennek a gyöngye csapatnak a győzeime annál inkább megerősítse a magyar csapatok önértétét. — G u y o n február 5-én déltájban kezdte meg a hegy ostromát, de csapatai minduntalan meghátráltak az ellenség üzte elől. Erre Guyon maga állt a csapat élére s z u r o n y r o h a m m a l e g y m á s u t á n h u s z o n h á r o m e r ö s a l l a s u k b ó l s z o r i t o t t a k i a z o s z t r á k o k a t, a kik végül megfutamodtak. G ö r g e y serege szabadon mehetett tovább, összeköttetésbe lépett a felső tiszai hadsereggel, s az összes magyar haderők egyesültek a diadalmas tavaszi hadjáratra. G u y o n mellett egy másik legendás alakja is van a branyiszkói csatának. E r d ő s i Imre kegyesrendi tanár ez, aki papletére keresztelt a kezében állott a szuronysszegezve lohanó honvédek élére s hősi példaadásával elősegítette a diadalt. Ennek a nevezetes szuronyrohamnak évfordulóját nagy lelkesedéssel ünnepelte meg tegnapelőtt S z e p e s v á r a l j a hazafias lakossága. Az elesett hősök lelkiüdvéért való mise után hatszáz emberből álló ünneplő gyülekezet kocsin B r a n y i s z k ó r a indult. K o r o t n o k o n a honvédsírnál S z i l v á s y polgármester emlékbeszédet mondott, majd D u o r i c z k i tót paraszt, volt honvéd mondott rövid, lelkes beszédet. A branyiszkói hágon felállított honvédemléknel a H y m n u s z e elénekése után R a i s z Aladár alispán és F i e d l e r János méltatták a nap jelentőségét. A szép ünnepe't szavalattal s a S z ó z a t elénekésével fejezték be.

* **Füüdözök debreczeniek.** A kánikula immár elérkezett, de a meleg még mindig bujkál valahol. Két nap óta olyan hűvös van megint, hogy szüreti időnek is beillenek, hanem azért a publikum tartja magát hűségese a kalendáriumhoz és füüdözik rendületlenül. A szerkesztőségünkbe érkezett füüdői jelentések szerint az eddig közlötteken kívül Debreczenből ismét sokan érkeztek B a r t f á r a és más füüdőkbe. Ott vannak nevezetesen H u r l y Louis, S c h e r z Aladárné s családja, B o s z n a y Gabriella, W e i s z Sándor, V e c s e y Viktor, dr. T ü d ö s Jánosné, dr. T ü d ö s Kálmán; a közel vidékről pedig G ö r ö m b e i Péterné s leánya Nagy-Kálló, dr. K l e i n Jozsefné H.-Aöszörmény, B u g l e r Zs. Eszter, dr. Debreczeni Lajosné, S i m o n Aladárné Karczag, — S c h w a r z József és K l e i n K. és leánya, H.-Böszörmény, E z r y Adolfné, O h r n s t e i n Dezsóné, K l e i n Jozsefné, H.-Szoboszló. — Továbbá Tátrafüreden nyaral Kardos László és Molnár Ferencz.

* **A zálnoki füüdőben (Szilágymegyében)** mintegy 4 hétig tartózkodtam, odamenetelemkor karjaim guszban összezsugorodtak vol-

tak, úgy hogy körülöttem folyton két eseléd forgolódott, kik tehetetlenségemben támogat- tak. Ezen aránylag igen rövid idő alatt két korom nem csak teljesen meggyógyult, de már 2 het óta teljesen szabadon mozgom, kezeimet jól használhatom és hál' Istennek, kitűnően érzem magamat. Nem mulaszthatom el szenvedő embertársaim figyelmét a zálnoki kiváló hatású füüdőre felhívni. Két hét előtt egy Klein Mór nevezetű köbölkuti földbirtokos jött ide összeroncsolva, tetőtől talpig köszvényesen, úgy hogy a kocsiról le kellett emelni s most már ép, egészségesen hagyta el a füüdőt. Tájékozásul megemlítem még, hogy Z a l n o k füüdő gyógyjavallatai a következők: s á p k ó r, i d e g e s s é g, m i g r a i n, k ö s z v é n y, c s ú z, m a g t a l a n s á g, i d ű l t m é h b a j o k, f é m m é r g e z é s, a l t e s t i p a n g á s, s z é d ű l é s, a g y v é r t o r l ó d á s s t b. Kedvező égalji fekvésénél fogva nem ajánlható eléggé tüdőbetegeknek, valamint a légzőszervek bántalmaiban szenvedőknek, mellhashártya, mehlőbb s t b. ellen kiváló hatással van. Zilah, 1898. jul. 21. S p i t z e r Sarolta.

TANÜGY.

Iskolai értesítők.

Az i g l ó i községi p o l g á r i f i u i s k o l a értesítője. Szerkesztette B a c s á n y i József igazgató. A jelen iskola most van fejlesztés alatt és pedig a jövő iskolai évből kezdve állami kezelésbe megy át. Ennek bejelentésével s az átvétel történetének elmondásával kezdődik az értesítő, míg utána egy nagyérdékű cikk van e címmel:

T a n u l ó i n k e l ő k é p z e t t s é g e, a melyben megszívlelni való tanácsokat ad az igazgató azoknak a szülőknek, a kik az iskolát csak felügyelő intézetnek akarják tekinteni a gyermekkel szemben addig, míg eléri a szokásos 14 éves kort, melyben kereskedelmi és ipari pályára adják.

Ezek a szülők nevezetesen ezt már régen elhatározzák s épen ezért kijáratják a gyermekkel az elemi iskolának mind a hat osztályát s akkor adják a polgári vagy középiskolába (s ez nagy részben nálunk is úgy van!) Most beáll az a helyzet, hogy együtt jár az I. osztályban IV., V. és VI. elemi osztályt végzett tanuló vegyesen s ekkor beáll az a különös eset, hogy a csak IV. osztályt végzett tanuló jobban halad, mint a ki mind a hatot kijárta; ennek pedig főoka abban a több rendbeli különbségben rejlik, mely az elemi és polgári (s tegyük hozzá: a közép) iskola, tehát két különnemű intézmény utolsó és első tagozata között van.

Az elemi népiskola V. és VI. évfolyamának a tananyaga betetőzését képezi az elemi tantervvel megállapított általános műveltségnek, a melynek alapját megvetni és törzsét kiépíteni az elemi iskola négy alsó osztályának jutott osztályrészül. A polgári iskola I. és II. osztályának pedig hivatása, hogy a szélesebb alaj kra fektetett, tehát magasabb foku, de ugyancsak általános műveltségnek az alapjait rakja le, a melyen ezen intézmény nyújtotta egész képzés nyugszik. Már ebből is önként következik, hogy az elemi iskola V. és VI. évfolyamában tanultaknak direkte hasznát a polgáriban nem veszik. Ehez járul, hogy a figyelmük ezen a fokon már nem olyan élénk, mint a két évvel fiatalabb társaiké. Koruknál fogva, valamint az elemi iskola két felsőbb évfolyamaiban tett és öket inkább érdeklő tanulmányaik következtében az I. osztály alapvető, tehát sokban ismétlő tananyaga iránt a lelkük kevésbé fogékony a tanításnak náluknál fiatalabbakhoz mert szelleme sem elég ti ki energiájukat, minek folytán szorgalmuk is mindinkább bágyadtabbnak bizonyul. Magától értetődik, hogy a tanulók oly nagy korbéli különbség nemcsak az előmenetelre, de kiválóan a fegyelemre nagyon gátólag hat. Ilyen kivénült tanulók eszükét többnyire csak a roszbán járatták s a szó szoros értelmében veszedelmes kolomposi fiatalabb társaiknak.

E baj a dolog természetes folyamánya-

kép különösen az élénkebb eszűeknél, a kiválóbb tehetségűeknél hatványozott mértékben mutatkozik. Sőt a magasabb osztályokban is érvényesül a kóros állapot és pedig többnyire akképen, hogy a tanévek szaporodásával mindinkább növekedik.

Bizony sokkal többet ér az értesítőben az ilyen tájékoztató néhány sor, mint három iv, a tanulónak és szülőinek egyaránt érdektelen, sőt érthetetlen tudományos értekezés.

Tartalmát az értesítőnek ezen kívül az igazgatói jelentés, a tanítási anyag részletezése, a tantestület névsora, a tanulók statisztikai tabulázata, a kiosztott jutalmak felszólása és a jövő tanévre szükséges tudnivalók teszik, a melyekre azonban a többi beérkezett értesítők adataival való összehasonlítás képen számolunk be.

IRODALOM.

A magyar államgazdaság tankönyve. (Magyar pénzügyi jog) Folytonos tekintettel az általános államgazdasági alapelveire. A joghatóságok és szigorútozók, ügyveidi és bírói vizsgálatra ke-zük használatára írta: dr. Barth a Béla jogtanár. — Szerző sajtója: I. füzet 89. 176 l. Debreczen 8898. Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája. Iy című könyv jelent meg a héten a könyvpiacra, melynek megjelenését — addig is, míg bővebb ismertetést ebe bocsátkozhatnánk, sietűnk regisztrálni, mint irodalmunknak egyik nagyfontosságú és helypótló termékét. Nevezetesen — mint szerző a művét bevezető Előszó-ban mondja, — a magyar államgazdaság rendszeres előadása pénzügyi jog, pénzügyi közigazgatási jog néven tanrendszerünknek, a teteles jogágakat tekintve, egyik legfontosabb, kiegészítő része, valóságos kenyérudomány, melyre minden államlakosnak szüksége van. És éppen e téren felülről, szinte érthetetlen meddőség uralkodik irodalmunkban... Ilyen körülmények közt talán nem szorult bővebb igazolásra a jelen munka kiadása, mondja szerző s bizonyítjuk mi. — A mű 4—5 füzetben, lehe-őleg f. 1898. év vegeig fog megjelenni, mintegy 40 nyomtatott iányi tartalommal. A teljes mű bolti ára 5 frt 50 kr. lesz, az I. füzeté 1 frt 40 kr. Az első füzet megszerzése az egész mű megvételére kötelez. — Hisszük, hogy el is fog kelni valamennyi.

De Progrés. Journal hebdomadaire-pourvu d'interpretations hongroises. Paraissant tous les samedis. Radacteur en chef Ign. Lederer. Radacteur adjoint dr. G. Huszár. V. Année. Numero 22—24. Sommaire: Texte: La reine Wilhelmine. A motel. — Bouquet de pensees. — La traversée a pied de l'Atlantique. — Les deux Capoul. Ernest Blum. — Un songe (Poesie) Sully Prudhomme. — L'or et l'honneur. (Suite) Otto M. Moeller. — L'inauguration du buste Saint-Beuve. R. S. — L'employe qui ne vent pas aller au bureau. Georges Courteline. — Bouquet de pensees. L'or et l'honneur. Otto M. Moeller (Traduit du danois par Maurice Muret). — Nouvelles a la main. — Leopardi. Jules Simon. L'or et l'honneur (Suite). — Otto M. Moeller (Traduit du danois par Maurice Muret). — La perte de la «Bourgogne». — Bercense (Poesie) Jerome Doucet. — Pas un Chat. (A l'audience.) Georges Moineau. — Nouvelles a la main. — Gravures: La reine Wilhelmine. — Le capitaine Oldrieve se promenant ennor. — Après le débarquement. Le premier engagement sur le sol de Cuba. — Le premier bombardement de Santiago. — Le monument de Saint-Beuve. — L'exposition de 1900. Le château de l'Etacitité. — La guerre hispano-américaine. — L'avant garde américaine sans le feu. — A. Brisson, le nouveau président du conseil de France. — Le buste de Leopardi. — L'église San Vitale a Fuorigrotta près de Naples au reposent les cendres de Leopardi. — La Bourgogne quittant New-York. — Ha még ehhez a tartalomhoz hozzávesszük, hogy minden egyes cikkhez 50—60

jegyzet van csatolva, úgy, hogy aki a francia nyelvnek csak a legelemibb szabályaival ismerős, már megértheti, — amint latható — elsőrangú írók tollából kikerült szöveget, a melynek értéket a szép illusztrációk csak emelik, — s ma már francziául tudni nemcsak ehhez, hanem szükség annak megtanulására ekkép alkalmasabb eszköz nem is képzelhető, mint a Le Progrés olvasása, amely amellelt, hogy valóban minden művelt ifjú kezén megkellene, hogy forduljon, igen olcsó is, nevezetesen egész évre 8 frt. Kiadóhivatala VII., Kertész-utca 50 sz. a. van.

A Magyar Nemzet Története. A Szalay-Bróti írta millennium nagy emlékmunka, melyből most kaptuk kézhez annak 82. füzetét, már vége felé közeledik. Most kiadott füzet már a negyvenes évek nagy politikai mozgalmait írja le s egészen az 1848. évi márcziusi napokig fűzi rendkívül érdekes előadással az akkori események fonatát. E füzetre kivételesen kevesebb illusztráció jutott ugyan, de ezt a szöveg érdekessége bőven pótolja. Füzetünket a következő képek díszítik: Ferencz Jozsef főherczeg Appnyi György kanzellár, József nádor, halálos ágyán, István főherczeg nádor, Petőfi Sándor A szabad-sajtó kivívása, Petőfi a muzeum előtt elszavalja a nemzeti dalt.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

július. 19.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon feletli sulyban 00—00 krajczárig, közép (pkint 240—260 — kilogramm sulyban) 57—58 krajczár Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 57—58 krajczár.

Sertéslétszám: 1898. évi júl. 6-án — volt készlet 43.674 darab, 1898 július hónap 20-án felhajtott 405 drb, 1898 július hónap 20-án napján elszállított 144 darab 1898 július hó 21-ik napjára maradt készletben. 43.935 darab. — A hízott sertés üzletirányzata csöndes.

Budapesti gabonatözsde.

július. 19.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági	76	—00—00	80	00.00—00.00
"	77	—00—00	81	30.00—00.00
"	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki	79	—00—00	80	00.00—00.00
"	76	9.70—9.75	80	—
"	77	9.80—9.90	81	10.20—10.25
Festvidéki	78	10.00—10.05	82	00.00—00.00
"	79	10.10—10.15	—	—00—
"	79	9.65—9.70	80	—
Fehérmezeyei	76	9.75—9.85	81	—
"	78	9.95—10.	82	10.15—10.20
"	79	10.05—10.10	—	—
Bácskai	76	9.70—9.75	80	00.00—00.00
"	77	9.80—9.90	81	10.20—10.25
"	78	10.—10.05	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	80	—
"	78	—	81	—
"	79	—	80	—
		Mm. hekt.-ben		Ar kilogram
Rozs elsőrendű	uj	70—72	7.40	7.50
" másodrendű	uj	—	7.80	7.35
Árpa takarmánynak	"	60—62	5.30	5.75
" égetni való	"	62—64	—	—
" serfőzdei	"	64—66	—	—
Zab	—	39—41	5.30	5.40
Tengeri bánsági	uj	—	5.30	5.35
" más nemű	"	—	1.75	12.25
Repce bánsági	"	—	—	—

A vetések állása külföldön.

A földmívelési m. kir. miniszteriumhoz a cs. kir. konzulátusoktól beérkezett jelentések alapján.

Belgium.

A brüsszeli konzul jun. 15-ről kelt jelentése szerint, dacára a hűvös időjárásnak, mely a vetések érés kísérletei, az ideai aratás igen kedvezőnek ígérkezik. A zivatarok által

legutóbb okozott károk a termés kilátásokat nem csökkentették.

Az a n t w e r p e n i konzul jun. 29-ről kelt jelentése szerint a vetések állása Belgiumban kielégítő, sőt biztató, de a száraz, meleg időjárás hiánya mindinkább érezhető. Az aratást a rendesnél máris későbbre várják. A buzavetések állása jobb a rozsnál s a bevetett terület is nagyobb az előbbinél.

A tavaszi vetések állása több helyen a hűvös esős időtől gyengült, ugyanez áll a burgonyára, melyet nem mindenütt vetnek, A szénatermes bőségesnek ígérkezik.

Németország.

A berlini főkonzul jun. 15—25-en kelt jelentései szerint az időjárás inkább az őszi — mint a tavaszi vetéseknek kedvezett.

Az őszi buza és rozs állása oly jó, milyen a legutóbbi 5 év alatt még nem volt, ellenben a tavasziak és pedig az árpa, zab és tavaszi rozs fejlődésükben visszamaradtak, ritkaság, sárgulnak és erősen elgyomosodtak. A burgonya vetések állása is hézagos, a menyiben kötött, nedves talajon sok megrothadt.

A herefélék első kaszálása igen jó eredményt adott, azonban a belőők készült szénamínősége a sok esőtől silány. A reti szénatermése szinte bőséges, az esős idő helyenkint ennek minőségét is károsította.

A bajor statisztikai hivatal jun. 22-en kelt jelentése szerint Bajorországban az őszi buza, rozs és örköly és a cukorrépa, takarmányrépa, herefélék valamint reti szénatermése igen jó, a többi vetések pedig részint jó, részint közép jó.

A b o r s z l ö i konzul június hó 18-án kelt jelentése szerint az utóbbi napok alatt jegveréssel járó viharok a vetésekben helyenkint ugyan lenyeges kárt okoztak, mindazonal az azok állása továbbra is jónak tekinthető. Június 5-ről újabb zivatarokat jelent a konzul, ennek ellenére a vetések állása még mindig olyan, hogy ha ezenül rendkívüli időjárás ne nem következik, jó közepetermés várható. Takarmányemű is jó minőségben és bőven termelt.

A s t u d g a r t i konzul június hó 23-án kelt jelentése szerint az őszi vetések állása a gyakori esőzések dacára kedvező. A kalászosok szalma termése különösen bőnek ígérkezik, rozsda csak helyenkint lépett föl. A tavaszi vetések és retek termése mindössze hiányos, de mennyiségileg bő.

A gyümölcsstermes közép jónak, a csontosoké megközelítően jónak ígérkezik.

A l i p c s e i konzul június hó 4-én jelenti, hogy az őszi buza vetések állása igen jó, a rozs bar kevésbé, de szintén jó és három hét múlva aratható lesz. A tavaszi vetések és burgonya fejlettnek, a repce kielégítő, a cukorrépa fejlődése azonban kissé elmaradt, a tarló repát pedig ré-eben csak most ültetik. A here első kaszálása bő eredményt adott, melyből jó minőségű széna vált.

A reti széna kedvező eredménnyel takarítottat be. Sajátszerű jelenség, hogy a vetések általános állása keletről nyugat felé javuló.

A m ü n c h e n i konzul június 2-áról jelenti, hogy az őszi vetések egész Bajorországban jól, sőt helyenkint igen jól állnak, ellenben a tavasziak a tulnedves időjárás miatt megsínylették és nagyjából elnyomódtak. Takarmányeműk és hűvelések jól fejlődnek, a reti széna kaszálása és betakarítása általában kielégítő eredménnyel kezdett vette, azonban Felső-Bajorország és Svábországban esős időjárás zavarja azt. A gyümölcsstermes gyöngének, a szőlő közepeknek ígérkezik. Felső-Bajorországban a repce virágzása alatt szenvedett, a komló azonban jól áll.

A k a r l s r u h e i konzul július 9-ről jelenti, hogy az őszi buza tönköly és rozs vetések állása jó, a rozsól azonban jelentékeny terület, takarmányozási célra fordítottat s a megmaradnak negyedrésé gyenge sőt néhol rossz.

A tavaszi vetések fejlődése lassu és részben erősen elgyomósodtak: A burgonya vetések állása a könnyűtalajokon kielégítő a kötött en hianys. A rétek partos helyen jó, vögyületekben silány termést ígérnek. A kaszáló fejtelen, a szőlőn pedig az elrugás és a levelrohadás észleltétt.

A k ö n i g s b e r g i konzul június 20-ról és július 1-ről jelenti, hogy kelet Poroszországban a rozs kalászképződése szép, a tavaszi kalászosok hüvelyesek, burgonya és repa jól fejlődnek, a takarmányművek kaszálása és betakarítása azonban bő termés-hozam mellett a változó esős zivataros időjárás folytán csak hiányosan eszközölhető. Az időjárás a többi vetésekre kedvező.

A m a n n h e i m i konzul június 10-ről jelenti, hogy a badeui nagyhercezségben az időjárás az őszi és takarmányművetésekre kedvező, ellenben a tavasziakra kedvezőtlen volt.

Ugy az arpa, mint a zab visszamaradtak fejlődésükben és a hűvös nedves idő és a gyomoktól helyenkint sargulnak. A here és a lucerna vetések állása elég jó sőt néhol igen jó. A rétek fűnövése, noha az alfűvek némileg fejtelnek, általában kielégítő és dus. A szőlő állása kielégítő.

A d a n z i g i konzul július 4-ről jelenti, hogy nyugoti Poroszországban a vetések állása általában igen jó csak a rozs silylette meg helyenkint a június elején beállott rért. Jég és vihar szintén okoztak szörványosan kárt.

A k i e l i konzul június 15-ről és július 1-ről jelenti, hogy az időjárás kedvező volt a vetések fejlődésére, azok állása általában kielégítő, és pedig a buza és rozsa jó, arpa, zab borsói megközelítőleg közepes, here és búkköny jó és répaféle közepes. A rétek kaszálása megkezdődött, a hozam jó.

A majna frankfurti főkonzul július 5-ről jelenti, hogy az időjárás utóbb kedvezőre fordulván, a buza és rozs vetése kielégítő eredménnyel bíznak. Az arpa a nedves időjárás megcsinnyette a zab és burgonya elgatosított. A here jó termést adott, a rétek kaszálása folyamatban van, a hozam bőségesnek ígérkezik.

Franciaország.

A p á r i s i főkonzul június 9-től jelenti, hogy a vetések állásáról előzőleg közölt kedvező jelentés ezuttal sem változott, a gabonaneműek aratási kilátásai épúgy mint eddig igen jók.

A b o r d e a n x i főkonzul július 4-ről jelenti, hogy az időjárás változatossága mellett is szépén halad a gabonaneműek érése annyira, hogy az aratást a déli departementokban már meg is kezdték.

A vetések állásából itelve, mennyiségileg igen jó termés várható.

A m a r s e i l l e i főkonzul július 5-ről jelenti, hogy az időjárás nem volt ugyan megfelelő, a termés tudósítások mégis kedvezően hangzanak. Az aratás kezdetét vette és a szép időjárás alatt jól halad. A rétek lekasztattak, a repa némileg fejtelten s a gyümölcsfák ez évben is sok kárt szenvedtek.

A herefelék és rétek termése igen bő. A repetény érák, jó termést ígér. A burgonya fejlődése erőteljes.

A t i h a n i konzul július hó 1-től jelenti, hogy úgy az őszi, mint a tavaszi vetések állása kielégítő. A szena bő terméshozammal biztat s kaszálását már megkezdették.

A c e t t e i k o n z u l július 7-ről jelenti, hogy a vetések fejlődése igen előrehaladt s az aratást a déli vidékeken megkezdtek. A vetések állása kielégítő, de nem felel meg az előzőleg hozzá fűzött reményeknek. Buza, zab kielégítő, rozs kevésbé. A szőlő jól virágozott, szép hozammal biztat.

A tunisi főkonzul július 5-ről jelenti, hogy a gabonaneműek aratása felől egész Tuniszból kedvező jelentések érkeztek. Az aratásnak a hűvös idő igen kedvezett.

Az arpa az összes tuniszi piacokon forgalomba hozatott, a déli részeken pedig úgy a buza valamint az olaj bogycok termése igen jó.

Angolország.

A londoni főkonzulnak június 4-én, 15-én és 28-ról kelt jelentése szerint a terméskilátások az utóbb beállott enyhébb, naposabb időjárás után annyira javultak, hogy azok általában valamennyi gabonaneműre nevezve kielégítőek. A buza aratásának kezdetét aug. közepére várják.

A l i v e r p o o l i főkonzul június 15-ről jelenti, hogy az előző kedvezőtlen időjárás utóbb megjavult s ennek folytán az eléggé kifejlődött vetések beérése remélhető. Korai aratás ki van zárva. Állandóan kedvező időjárás mellett kielégítő termés várható.

Oroszország.

Az odessai főkonzul június 28-ról jelenti, hogy Oroszország várható termésére nézve ez idv szerinti ítélet még nem alkotható. A bevetett terület nagyságában nincs változás csupán az egyes vetemények tekintetében, így, a buza 13 %-al kevesebb.

A vetések állása kedvező s amennyiben jobb mint tavaly, hogy az esetben, ha a terméskilátások ép oly kedvezőre fordulnának, mint az előző évben, a várható termés az esetre is felülmúlta a múlt évit.

CSARNOK.

U t k ö z b e n.

— Regény egy kötetben. —

Írta: **TAMÁS JÓZSEF.**

33.

A vendégek egy része lavn tennishez volt öltözve és a ter közepén ki is volt feszítve a játékhöz a háló.

Márton dühösködött, a miért hagyta, hogy hurcolják. Nem akarja, hogy banyák és az asszonyok sem érdeklí, nisz olyan közönséges valamennyi. A udni akar, mert almos. Hagynák aludni.

Gondolkozni sem ért rá. János egyik csoporttól a másikhoz cipelte, mindenütt beszélt hozzá és neki felelni kellett olyan embereknek, a kikhez semmi köze, olyan dolgokról, amik nem érdeklí.

— Ne légy olyan unalmas, — nógatta János.

— Almos vagyok.

— Majd aludj holnap. Jer, bemutatlak. Moretti Blanka az opera új starja.

— János, várj, nem tudok olaszul.

— Ő nagysága ezt annál kevesbé fogja rosz néven venni, mert neki is gyöngé oldalát képezi.

— Hogyan?

— Azelőtt Arany Kató volt a neve és orpheumban ragyogott. Sok volt a hódolója és ő kitűnően tudott velők banni. Te, ez a leány tönkre tett már legalább annyi mágnást, a hányszor nevet egy perczben. Pedig mindig nevet, mindig jókedvű. Egy kis pupos emberke van mellette, Zeiler, kritikusa a Welt Journalnak. Az az ember tanította énekelni, mert szerelmes volt a hangjába.

Egy esztendeig laktak együtt hárman. A fiu, a leány, meg a zongora Hanem azért fogadok, hogy a fiu a bőrkanapén aludt, mert úgy csak egy volt a szobában.

— Bolondok.

— Igaztalan vagy Márton, csak szerelmes volt a jámbor. Sok furcsa bogara van az Istennek. Tizenkét ezer forint jövedelme van ma már Moretti Blancának, persze, hogy nem laknak együtt.

Ámbár a tizenkétezer forint épen olyan kevés a mai primadonának, mint az egykori orpheumos lanyak tizenkétszaz.

— Ugy látszik érdeklődöl iránta.

— El akartam venni feleségül. — Kinevetett.

Most is csak koppasztja a mágnásait, ezeknek azonban már aránytalanul rosszabb dolguk van, mert chanssonette korában legalább a deszkákon mutatta a harisnyáit. Az operában erre sincsen szükség.

— Miért meséled el ezt nekem.

— Nincs neked szived Márton, ha ilyen

kérdezel. Szeretem én ezt a leányt ma is. — Éppen olyan bolondja vagyok, mint sok, sok más. Tudnék érte lopni, ölni. Kell, hogy legalább beszéljek róla. A nevet kell, hogy mondjam.

— Szerelmes vagy, öreg?

— Nem. Egészen más az. Nem szerelm. Legalább én nem ilyennek képzelem a szerelmet. Vagyom erre a leányra. De csak akkor, ha látom. Tűzbe a verem.

— Bolond vagy öregem, hanem nem tehetesz róla.

Odamentek.

— Az öcsém, Halasz Márton. A világ-felforgató.

— Maga az?

— En kisasszony?

— Láttam, hogy unatkozik. Olyanokat ásitott hogy szinte megijedtem. Vagy talán almos?

— Az, álmos vagyok.

— Lám, milyen őszinte, kaczagott a leány.

Előre hajlott neveték közben és a kivágott ruhaderékből szinte kipattant telt fehér keble.

— János reszkelett ettől a látványtól. Márton haragudott mert látta, hogy a leány készakarva izgatja őket.

Egykedvűen telepedett le egy hihetetlenül kicsiny kerti székre és Zeilerrel a kritikussal beszelt közömbös dolgokról.

János odatelepedett a művesznő mögé. Megfogta a szék tamláját és a leány odátámaszkodott a kezeihez. A kebb egészen fődetlen volt és Márton észrevette, hogy Jánosnak reszketnek a labai.

— Folyt. köv. —

Nyilt-tér.*

Adler és Gold kassai czég 1888. év óta az összes nyomtatványain „cs. és kir. kizárólagos szabadalmazott likörgyár“ jelzést használta, anélkül, hogy erre jogosítva lett volna.

Ezen kihágás miatt a czég tulajdonosa Adler Adolf az ottani hatóság által meg lett büntetve és az összes nyomtatványok megsemmisítése elrendeltetett.

Valóban ez nagyon jellemző ezen úrra, miután folyton tiszteletbeli állásokra vadászik és emellett minden alkalommal tisztességére hivatkozik. Y.

* Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Haszonbérleti hirdetmény.

Hajdu-Vámospércs község tulajdonát tevő 800 katasztrális hold **szántó** és **kaszáló** föld folyó év és hó 31-én d. e. 10 órakor a község házánál tartandó nyilvános árverésen 1899 január 1-től 1904 év december 31-ig terjedő 6 évre haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár a holdankénti 4 frt 50 krnak megfelelő 3600 frt, melynek 10 százaléka árveréskor bánatpénz gyanánt az előjáróság kezéhez leteendő.

Az árverés egyéb feltételei az árveréskor, addig is a községi előjáróság-nál a hivatalos idő alatt megtekinthetők.

Kelt H. Vámospércsen, 1898 július 20-án.

Az előjáróság.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljuk:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomású galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.